

LETO: I.

1. DECEMBER 1943.

ŠTEV.: 4.

GLASILO GORENJSKEGA ODREDA

GORENJSKI

PARTIZAN

IZHAJA VSAKIH 14 DNI

Leto I.

1. december 1943

Štev. 1

" G O R E N J S K I P A R T I Z A N "
Glasilo Gor. Odra

Izdaja Propagandni Odsek Gorenjskega Odra

Izhaja vsakih 14 dni

TOVARIŠI PARTIZANI GORENJSKEGA ODREDA!

Tretja zima je odela našo ljubljeno gorenjsko pokrajino s snežno odejo.

Z nam lastno kljubovalnostjo smo jo sprejeli na naših položajih. Ni nam mar povečano trpljenje, v nas gori samo misel na borbo.

Borba naša je sveta, pravična borba junakov za naš rod in dom, za svobodo in boljše bodočnost našega zatiranega naroda.

To našo borbo pa ne vodimo osamljeni. Kakor stojimo mi gorenjski partizani na braniku človečanskih pravic, tako stoje z nami pripadniki, skoro vseh narodov Evrope, celega sveta. To dejstvo nas sili, da naše naloge izvršujemo najvestneje, ter naravnost teknujemo z ostalimi borci. Še več, da brez ozira na žrtve in težave, bijemo po okupatorju povsod, kjer nam narekujejo izdana povelja in lastna iniciativa.

V discipliniranosti in smelosti hitimo od uspeha do uspeha, da okupator trepeta pred nami. Vlačaji v naših napadih smo zrušili njegovo oblast v znatnem obsegu in ga prisilili v skrivališča, za žične ovire in v bunkerje. Toda naš boj s tem še ni končan. Tolčimo sovražnika noči in dan. Ne bo nam, temveč mi njemu določimo pota. Najbo pri vsakem koraku v negotovosti in strahu, brez odmora in počitka dokler ne zapusti naše lepe slovenske zemlje.

Zato tovariši borci:

"NAPREJ V BORBO ZA SVOBODO! POGINE NAJ SOVRAG!"

Komandant Odreda

REZULTAT BORBE IN DELA G. O.

Ko sem oktobra 1943 so vse edinice G. O. reorganizirane izpopolnjene in opremljene z novim orožjem, prežete borbenega duha razpihale plamen borbe in prešle v pojačeno ofenzivno delovanje širom Gorenjske.

Oč tega trenutka dalje je padel udarec za u darcem po okupatorju. Drugi so sledile vojaške in sabotažne akcije, ki so drobile sovražnikovo oboroženo silo, rušile njegovo moralo, ter napravljale preplah v njegovih vrstah.

Tu podajamo skupni rezultat teh akcij iz katerega je razvidna delavnost in borbenost edinic Gor. Odreda. Ta rezultat nudi sledečo sliko:

Ubitih je bilo 232 oboroženih Nemcev /vojakov in policije/. Ranjenih je bilo 150, ujeta pa 200.

Zaplenjeno je bilo 13 pušk, 2 brzostrelki, 8 pištol, poleg tega pa še mnogo vojaške opreme, hrane in drugo. Uničenih je bilo 9 avtomobilov, 3 motocikli, 53 vagonov, 16 poškodovanih in 7 lokomotiv nadalje uničenih. Poleg tega je bilo poškodovanih 5 železniških postaj in mnogo tehničnega in vojaškega materiala.

Poleg tega je bilo na mnogih mestih stalno rušeno telefonsko in telegrafsko omrežje.

S sabotažnimi dejanji pa se je oviral promet na progi Jesenice-Ljubljana tako uspešno, da je bil v kratkem času prekinjen za skupno 196 ur /t. j. s. dni/. Izvršeni so bili tudi večkratni fingirani napadi s ciljem blokirati ali vznemirjati okupatorja v njegovih postojankah: Železniki, Selca, Preprotno, Škofja Loka, Gaberki, Poljane, Črni vrh in Javorje.

Upoštevati je treba, da je okupator ce le mo goče prikril svoje žrtve in izgube, tako, da bi podal rezultat uspehov še znatno večje številke, če bi se moglo vedno ugotoviti točno stanje

K PRVI ŠTEVILKI NAŠEGA GLASILA

V sedanjem velikem osvobodilnem boju svobodoljubnega in delovnega ljudstva proti svojim nasprotnikom - reakciji, ki je dobila v zadnjem razdobju najizrazitejšo obliko v fašizmu, se črta največja in popolna prelomnica v zgodovini človeštva in to med starim svetom na eni in, no vim svetom na drugi strani.

Te osvobodilni boj ljudskih množic bo uničil ta sistem in nositelje tega sistema, ki temelji tisoč in tisoč let od vsega početka na izkoriščanju človeka po človeku, naroda po narodu. Te grodne zatiralce in ljudske izkoriščevalce bo uničila pest do sedaj zaničevanih in izkoriščevanih, pest najboljših sinov slovenskega naroda, prežetih z novo mislijo z največjo i dejo v znamenju latere bodo tudi zmagali in jo ponesli v novi svet.

Tako stoji danes na eni strani Narodna Osvobodilna Vojska, ki se bori za narod, za delovno ljudstvo, ki je jamstvo na naši zemlji, da bo iz nje pregnan okupator, ter uničeni izkoriščevalci in izžemalci delovnega ljudstva in s tem postavljeno boljše in srečnejše življenje vseh zavednih in poštenih Slovencev.

Na drugi strani pa stoji vojska reakcije, imperijalističnih generalov, ki brani utrabe buržuazije, reda zatiranja in izkoriščanja.

Tako je nasprotno od bivše jugoslovanske vojske, ki je bila kot orodje zatiranja narodov, ter delovnega ljudstva Jugoslavije proti ljudski volji naša vojska zrasla in pognala koreni ne iz najširših ter delovnih ljudskih plasti in njihove volje. Njeni voditelji niso izšli iz velikih paleč vojnih akademij, ampak nasprot no zrasli, oblikovali, ter prekalili so se v nešte tih najtrših borbah z okupatorjem.

Razumljivo je, ker je to naša vojska in borba, ki jo vodi naša borbe, tako, da čimbolj homo delali v tem, da čimveč koristimo našemu pokre-

tu in dajali čimveč zmožnosti v tok naše borbe, tem uspešnejše in hitrejšše se bo vodila naša osvobodilna borba, temprej bomo dosegli svoj namen, svojo zmago, svoj cilj.

Zato tudi kakršni smo mi kot poedinci in kot sestavni del naše Narodno Osvobodilne Vojske in kakor bomo delali in izpolnjevali svoje dolžnosti, tako bo z ozirom na to potekala uspešnost naše borbe.

Ali kakršni bomo mi kot zidarji bodočnosti našega naroda, tako hitro in uspešno bomo znali uresničiti v smislu naše ideje, bodočnost našega naroda. Tako bomo tudi lahko kos velikim nalogam, ki stoje pred nami, ter jih tudi kot take znali reševati. Zato je edina pot do tega in - stremeti moramo vzporedno s tem, da se zgradimo in vzgojimo. Tako, da bo vsak od nas postal res človek v pravem smislu besede.

V ta namen so po naših edinicah vojaške ure ki imajo namen vzgojiti celoto v vojaškem, disciplinskem in organizacijskem smislu, politične prepojenosti in zavesti, kritične za zgradnjo posameznika, kakor celote v smislu popraviljanja in odpravljanja lastnih napak.

Nadalje skrbe žepni časopisi za čimvečjo -- kulturno povzdigo in stopnjo v vzgoji posameznika oziroma cele edinice.

V žepnem časopisu se izlivajo vse čustva, misli in hotenja tovarišev. V njem se izoblikujejo lik bodočega Slovenca, ki bo ponesel naročila, smernice Cankarja in drugih njemu enakih mož, naprej v novo bodočnost.

Da bomo še bolj dosegli ta smoter, ki smo ga načrtali v tem pogledu, ustanavljamo odredno glasilo "Gorenjski partizan", ki bo vseboval, med drugim najboljše dela žepnih časopisov naših edinic.

Ob vsaki izdaji bo "Gorenjski partizan" ta dela to je, članke, pesmi, humoristične točke, vojna poročila, politične preglede ponesel v naše edinice in druge foruje.

Zato apeliram na vse tovariše naših edinic,

da naj po svojih močeh in zmožnostih, čimveč in čimbolj sodeljujejo pri izdajah svojih žepnih časopisov, ker le kot taki bomo lahko šli na - prej s celotnim razvojem časa.

Zaradi smo se, v večje zidarje, graditelje uspešne borbe danes, ter boljšega in srečnejšega -- življenja vseh poštenih in zavednih Slovencev jutri. Tako, da bo ljudstvo v nas videlo res znažne ustvaritelje in ureditelje tega, kar nosi - danes na plečih svoje borbe milijoni in milijoni delovnega ljudstva - najboljši sinovi svojega naroda.

"Gorenjski partizan" pr naj ponese svoj glas o tem našem delu, borbi in storitvam, ter tako v vrši naloge na tem delu naše zemlje v tem velikem osvobodilnem boju. Mi pa pokažimo, da pravilno razumemo poslanstvo danes in v jutri -- šnjem dnevu, ko bomo kot avantgarda korakali na čelu ljudskih množic in jih s svojimi zgledi, povedli v novo življenje, v novo bodočnost.

Odredni politkomisar

SMRT RUPNIKU IN NJEGOVIH PLAVOGARDISTIČNIM POMAGAČEM!

ŽIVELA NARODNO OSVOBODILNA VOJSKA URESNIČITE LJUBICA VSEH LJUDSKIH TEŽENJ IN ZAHTEV!

VOJINO ČIM AKTIVNEJŠO BORBO PROTI OKUPATORJU IN NJEGOVIH POMAGAČEM /PRIREPNIKOM/!

" GORENJSKI PARTIZAN " JE NAŠE GLASILO, ZATO SE OGLAŠAJTE V NJEMU!

MOJ MITRALJEZ

Kako negiben si in mrk
Tu v zasedi
Ko čakamo ob cesti beli
Ves z vejami zastrt.
Saj le si stroj
Brez mene nič
In vendar sem te gledal ne enkrat
Kako oživiš.
Ko zarjoveš, zabučiš
Kot da povelja nam deliš
Vsi ubogamo tvoj trdi glas
Ti vodi, goni v borbo nas.
Iz cevi bruhaš ogenj smrt
Izbiraš žrtve iz sovražnih vrst.
Saj nisi ti, sem jaz - mi vsi
Ni svinec kar iz gobca ti hrumi
Le naše maščevanje, gnev ki tu mori.
Nori, smeji se in vihraj!
Za rafalom žanje naj rafal
Kako ti lep je glas,
Ta - ra - ta - ta - ta - ta
Kako se krohotaš
In ves si živ - srce imaš!

Končan je boj...
Mi v rokah spet si ves hladan
Le mrtvo jeklo - stroj.

Damjan Globočnik

KAKO SEM DOŽIVEL ŠVABSKO VOJSKO

Nisem edini Slovenčeki me je pot vodila skozi različne nemške vojašnice, ki sem okušal vso milino in dobroto nemške komande in sekature. Mnogo nas je že danes v vrstah partizanov in še jih bomo sprejeli v svojo sredo. Vsak izmed njih si bo rad potrdil resničnost mojega doži-

vetja.

Bil sem med prvimi gorenjskimi fanti, ki smo koncem meseca marca odšli, da služimo okupatorsko vojsko. Vsi smo odhajali s težkim srcem v tujino, z gnevom in sovraštvom neznanim krajem in ljudem nasproti.

Svojevrstni občutki so me obdajali ob vstopu v prusko vojašnico. Negrijazne sive stene, robati švabski soldati, ki so se nam siromakomposmehovali na vsakem koraku, vse to nas je navdajalo s še večjo odvratnostjo. Težki so bili, trenutki, ko smo oblečili zelene uniforme. Čeprav so nam nadeli svoj znak in nam spremenili zunanost, vendar nam naše slovenske duše in za vednosti niso mogli vzeti. Vse špikanje in zadržavanje, vse grde besede, vse to nas ni uklonilo in spremenilo, temveč nas je še mnogo bolj krepilo in vzpodbujalo k zavesti in kljubovalnosti. Bil sem ponosni če so idijetski podoficirji, ki često niso znali čitati in domala pisati v svojem fantastičnem prepričanju o nacional-socializmu in v veri do zmage, na nas vpili in nas obkledali s partizani, banditi, komunisti in vsemi mogočimi imeni, kajti zavedali smo se, da so nas dobro spoznali, da nas ne bodo nikdar prikrojili in vzgojili v pruskem vojaškem duhu in da bi pozabili na našo lepo domovino ter se borili proti našim bratom junaškim Rusom.

Zalibog je mnogo naših fantov in tovarišev, danes v Rusiji. Toda mnogo je poročil, da se nočejo boriti proti slovenski krvi, da izrabijo, vsako najmanjšo priliko in se zatečejo v rusko ujetništvo.

Sin slovenske matere je trmogla in jeklen. Nihče ga ne more omajati v živi veri, v zmago-pravice in resnice, da bo napočil čas naše zmage in tedaj bodo maščevani vsi naši borci in tovariši, ki so darovali svoje najvišje dobro za dobrobit in svobodo slovenskega naroda.

Tugo

OB SLOVESJU.

Tiha luna je sijala
slavček je v grmovju pel.
Ko mu roko je podala
ko v slovo jo je objel.

Ne jokaj se dragica mila,
naj pridem jaz k tebi nazaj
ko prosta bo domovina,
in pregnan okupatorski zmag.

Ko sonce svobode sijalo
bo nad slovensko zemljo,
se bodeva zopet objela
višik sreče bo odmeval v nebo.

Sedaj pa bodi pogumna
naj te ne stare vihar
in da si hčerka slovenska
pozabit ne smeš ti nikdar.

Še enkrat ga je poljubila
podal ji on je roko,
pozna je ura že bila,
ko odhajal je on v goro.

Kostja

D V E Z M A G I...

Bila je lepa jesenska noč. Luči po hišah so druga za drugo pogasile. Ostale so le zvezde - ne nebu in nekoliko razsvetljevale zemljo.

Rojčevi Clavi, ki se je nemirno premetavala, v postelji ter željno pričakovala, kdaj ji bo o drešilni spanec zaprl trudne oči, se je zdelo, da te zvezdeoredno mežikajo njej. Vedo li za njene misli? Vedo li, kaj muči in trpinči dušo - mladega dekleta? Skoro nemogoče bi se zdelo, ko

vendar mežikajo tako veselo in poredno.

Težak duševni boj bije Slava. Čitala je, kaj, namerava gestapovska zver, ki spi v sobi poleg njene, storiti z nekim njenim prijateljem. Listek je napisala roka slovenskega izdajalca - nemškega plačanca, listek, kateri je določil prijatelju Regunje za bivališče, dokler bi se ga končno ne usmilile drhal švabska s kroglo.

Znano ji je trepetanje njenih staršev, pred tem zelencem, ki mu strežejo iz strahu kar le morejo. Tudi sama se ga boji, izogiblje se sročanja z njim. Poveša pogled pred njim, ker se boji, da bi njegove tako prodirajoče oči, čitale iz njenih resnico. Le kaj je iskala tam v njegovi sobi. Čemu je radovednost ženske duše tolikšna. "Ah, ta nesrečni listek, da bi ga niko li ne našla", ji je v mislih skoro žel. Toda ta traja le trenutek, kajti duša poštone Slovenke terja od nje: "Povej, reši, dokler je še čas!" Ne morem, ne smem, že radi domačih ne, se brani še v polsnu, kajti sram jo je zavesti, da le radi sebe ne upa storiti dejanja, ki ga mora storiti zavedno dekle. Hudo ji je. Dobro ve, da bo izgubila dobrega prijatelja - ali svoj dušni mir. Želi pa si oboje. Zaveda se, kaj mora storiti, vendar ji to brani strah pred posledicami, ki bi lahko nastopile. Danilo se je že, ko je vsa trudna radi dolgega bdenja, končno le zaspala.

Tako je bilo še par noči. Vedno iste misli, vedno iste borbe so se vršile v njeni duši, ki je bila sicer dobra, vendar premeška, vse preboje ča. Končno, ko so neke noči deževne kaplje udarjale na njeno okno in se ji je zdelo, da bijejo njo v obraz, ter kličejo: povej, reši sicer bo prepozno - se je odločila.

Slava je dobro vedela za poto njenih tovarišev, zato se je drugi dan proti poldnevni napotila od doma. Že od daleč je zagledala Francoeta, ki se je sprhajal "za štreko." Bil je, vsaj navidezno, popolnoma miren in brez skrbi. Čisto slučajno so se vzbudili v njej pomiselki. Ko pa jo je France z nekam trpko zveščim glasom pozdravil,

vil ter vprašal po novicah, je prisluhnila njegovemu glasu in hipoma so se razblinili v njej vsi pomiselki, postalo jo je sram vse bojazljivosti.

"France, pojdi! Še to uro izgini izpred oči - gestapovcev, iskali te bodo!", je brez vsakega uvida voda bruhnilo iz nje. - Zdrznil se je. - Njegove, vprašujoče oči so se uprle v njene. Precej časa jo je gledal tako, nato pa ji je brez vsakega vprašanja segel v roko ter dejal: "Hvala ti, Slava, tega ti ne pozabim! Srečno!" in že je naglih korakov zapuščal Slavo, ki je neigibno nemo zrla za njim. Slednjič pride preko njenih ustnih krik "Tako mlad, pa že preganjen - gorje vam prokletniki!"

Franceta po tem dogodku ni videla več. Še isto uro si je oprtal na ramo nahrbtnik, ki ga je imel pripravljenega "za vsak slučaj" ter odšel, od čema, kam domačim ni povedal. Kato sta vedela samo on in Slava.

Ni več povešala Slava oči pred zelencom v domači hiši, peč pa mu je mrzlo in drzno pogledala v oči. Veselo ji je bilo v duši, ko se je naslednji dan vrnil po brezuspešnem iskanju in zaslišovanju Francetovim in praviil starim Rojčevim o banditih, ki se vedno usaknejo par ur preje pred njihovim prihodom. Zasiyale so takrat Slavine oči in vse v njeni notrajnosti je rado stno polo: Rešila sem prijatelja!"

Sava

B R A T O N E

Sovražnik je udrl na našo zemljo....S strahom smo se spraševali kaj pride sedaj? Kako bo? Ali bo res tako kot smo slišali in so nam pridigovali demagogi in tuji ter domači plačanci-okupatorjevi? Ali bo tako kot smo slišali da je v Avstriji?, na Češkem?, na Poljskem itd. pa ni -

smo mogli verjeti, da bi mogel tako visoko kulturni narod kot so Nemci, obenajati tako brutal na grozodejstva. Ni bilo treba dolgo čakati, pa smo spoznali resnico. V dolino so začeli hoditi zloglasni luksuzni avtomobili z značko "Pol" ter pričeli odvažati rojake v negotovost.

Nihče ne ve ne kod ne kam... zvedelo se je le to, da jih duševno strašno mučijo. Petindvajset družin je odšlo najprej v Št. Vid potem pa v Srbijo. Tedaj so počili prvi strelji. Prvi okupatorji so padli. Nato je padel tudi prvi petokolonaš in komisar v okupatorjevi službi v našem kraju. Pričeli so govoriti, da se po Čorenjskih gozdovih skrivajo neki moški in nosijo orožje proti okupatorju. Zanesljivega pa še ni vedel nihče ničesar.

Prav v tem času je tudi naša družina zadela prva nesreča. Zopet je privozil oni zloglasni luksuzni avto z naslovom "Pol" in se vstavil pred pošto. Zla slutnja me je navdajala. Izstopil je prosluli gestapovec in zavil v urad, kjer je služboval moj brat. "Heil Hitler!" se je zadril ob vstopu. V roki je nosil drobno pisemce. Takoj je zavil k bratu in ga vprašal, če je on pisal omenjeno pismo. In ko je brat pritr dil so padale po njemu klofute od člana veledokulturnega naroda, od Nemca. Brat je prebledel od jeze in ponižanja, kajti vaje je bil da je vse ko klofute dvakrat vrnil. Pozno je sem izvedel, da se ni zoperstavil samo radi domačih.

Sledila je preizkova na njegovem stanovanju pri kateri niso našli ničesar. Toda klofute in brce so ponovno padale. Ne morem točno povedati kakšne občutke sem imel, ko sem čul udarce. Moram da je mene bolj peklo kot njega. V prvem hipu sem hotel po bombe in jih vreči zelencem zato da bi vsaj malo pogasil pekočo željo maščevanja. Toda tekrat čas še ni bil zato...

V meni pa je dozorel sklep in sem si dejal: Maščevati se moram, na kakoršenkoli način že. Pozneje sem tudi to storil in nisem še nehaj. Brata so potem odvedli v avto in med vrati v avto

so še enkrat pokazali, kaj znajo. Ko je nemreč - brat naredil korak v auto, sta ga dva gestapovca brenila od zadaj da je priletel v vozilo na nos...

Bil je nato nekaj časa, kake tri tedne v preizkovalnem zaporu v bližnjem mestu. Kaj so tam delali z njim je naravnost peklenško. Dnevno so ga štirje gestapovci po cele ure pretepali, da bi izdal kakega tovariša. Toda brat je prosil - samo eno, naj ga ubijejo. Jetničar mi je pozneje izjavil, da ni imel po celém telesu toliko bele kože, da bi položil dlon nanjo. Pa ne samo to: mučili so ga tudi duševno. Grozili so mu, če ne bo priznal svoje, ne vem kakšne zločine in če ne bo povedal imena tovarišev, ki so nasprotniki okupacije mu bodo izselili domače, a njega javno obesili. Toda brat je ostal trden kljub temu, da so ga naslednji dan pretepali po pekočih ranah, ki se, še iz daleka niso pozdravile od prejšnjega dne

Dalje prihodnjič.

Črt

PREGLED VOJNIH IN POLITIČNIH DOGODKOV

Pozni jesenski čas zadnjih dveh tednov je mineval v znamenju silnih bojev na vzhodu ter drugih bojišč. Naše največje zanimanje je posvečeno vojaškemu podvigu NOV/Narodno Osvobodilne Vojske/, in POJ /Partizanskih odredov Jugoslavije/, katera je vojevala tri boje proti Romelovim armadam, katere imajo nalogo očistiti zaledje, katere imajo nalogo očistiti zaledje sedanjih, in bodočih front v južni in jugovzhodni Evropi. V Slovenijo je bilo poslanih 5 nemških divizij, v katere so bili vključeni tudi mnogi domači izdajalci. Preganjanje edini^o NOV in POJ je služilo hkrati tudi za nasilno odvajanje moških v starosti od 16 do 55 leta. Poleg tega pa še upravljalskemu ugonabljanju civilnega prebivalstva, v katerem se je zlasti moštvo prosule SS.

Pobijanje mirnih ljudi, požigi domov in gospe -
darskih poslopij, tatvine denarja, oblek, zlatni-
ne in drugih vrednosti, so bila še prav posebna
znamenja te ofenzive, ki je zadobila posebno o-
strino v bivšem škofjeloškem in radovljiškem o-
kraju na Gorenjskem, popreje pa še na Dolenjski
Notranjski, Istri in Goriški. Vse to preganjanje
in divjanje pa ni rodilo željenih uspehov na -
pram enotam NOV in POJ. Te so z izvrstnim mane-
vriranjem na Gorenjskem izšle skoro brez žrtev
iz vseh okolitvenih poizkusov z iznenadenji ,
pa prizadelo znatne izgube proganjalcem .

Okupatorske vojne edinice so se pri hišnih,
preizkavnih okoriščale z zalogeni žganje in je-
stvin in v pijanem stanju nastopale tako, da so
vzbujale gnus. Civilno prebivalstvo je s studom
opazovalo krotanje in početje take policije, ki
je povečevala že obstoječe sovraštvo do okupa-
torske oblasti.

Borce partizanskih edinic in enote NOV je mo-
va skušnija prestane ofenzive izobrazila za dal-
no bojevanje in napolnila z novim navdušenjem-
in vero v pravičnost boja z okupatorjem. Niso ,
se še odmaknile nemške bojne sile iz slovenske
ga ozemlja, že je naša vojska pričela s proti o-
fenzivo in osvobodila razne predele slovenske-
ga ozemlja izpod jarma okupatorja.

Enako, kakor v Sloveniji se nahaja naša NOV v
vseh pokrajinah Jugoslavije v ofenzivi. Od hr-
vatskega Zagorja do Sandžaka, od Uže preko Bos-
ne do Primorja Slavonije in Hercegovine je oku-
pator preganjan po silah NOV. Oboroženi plačan-
ci satelitskih držav Paveličeve Hrvatsko, Nedi-
čeve Srbije in Borisove Bolgarije, tudi s pomo-
čjo izdajalskih Mihajlovičevcev bojnemu udej-
stvovanju NOV ne morejo škoditi. Nasprotno pri-
dobivajo ji ugled in mednarodni sloves, katere-
ga najboljše pričajo priobčevanja vojnih poro-
čil Vrhovnega poveljstva NOV in POJ radijskih-
postaj velikih zaveznikov.

Kot največje bojišče v tej gigantski borbi,
ostaja vzhodno bojišče, na katerem drobi Rdeča-

Armada nacistično vojsko in jo tlači v jesensko blato. Zalet delavsko kmečke vojske ne zadrži - noben napor obupanih in propagandno zaslepljenih Nemcev. Poizkus Mansteina da bi na Kijevski vzboklini zadržal napredovanje Rdečo Armade s protiofenzivo, je popolnoma propadel in se zame njal s hitrim napredovanjem sovjetske vojske. Ni pa še končana jesenska ofenziva Rdečo Armade, ki je njej prinesla bohotne uspehe, že se dviga nov, strašen, fantom zimske ofenzive za katero so zbrani novi milijoni moderno opremljenih ruskih vojakov. Vsa doseđanja povelja za obdržanje raznih stratskih linij izdana po OKW so še v jasni ostajala brez ostvaritve. Tem manj setega nadejajo vojaški strokovnjaki spričo novo nastopajoče zimske ofenzive.

V prav posebno oddobje je nastopila zračno-vojna. Anglo-amerikanski zavezniki so pripravili iz ogromnega letalonosilca, ki ga predstavljaja ozemlje Velike Britanije in iz letališč Italije, Korzike ter od drugod obsežno zračno ofenzivo. Srce Rajha, Berlin, je deležen uničevanja kot nobeno drugo mesto na svetu. Silna množina odvrženih bomb uničuje hkrati vojnoindustrijske naprave, prometne, telefonske linije in vse kar je Rajh vpregel s proglasitvijo totalne mobilizacije za svojo zmagost. Ako bo razsežnost te zračne ofenzive obstala, bo anglo-amerikansko bojevanje imelo tudi nekaj uspeha v tej vojni. Satelitske države so zašle v strah pred zračnimi napadi, ker so slabo zavarovane z obrambnimi sredstvi.

Na bejiščih v Italiji so zavezniške operacije majhnega uspeha in patrolnih delavnosti. V Pacifiku je ameriška vojska ofenzivna in zavze na razne otake, ki so predstavljali obrambni sistem japonske.

Politični dogodki v svetu se odigravajajo pri zaveznikih v znamenju izvajanja sklepov moskovske konference.

V naši ožji domovini v Sloveniji je razvoj dogodkov še vedno v zbiranju reakcionarnih elementov, ki v službi okupatorja pod krinko plave garde vodi boj proti širokim množicam naroda, ki kateri se bori za svobodo. Delež oblasti, ki ga nacisti dajejo Rupniku, izkorišča ta za svoje trditve. Razdeljenost naroda, ki je živel pod italijansko okupacijo, naj bi se prenesla v ona področja Slovenije, ki so bila doslej strnjena, ter živela pod Nemci. Lov na moške, ki je bil uprizorjen v že omenjeni ofenzivi na Gorenjskem bo ostal v posebnem spominu. Zgodilo se je, da so naslovljeni Gorenjci po dve in pol letih brez posebnih formalnosti smeli v Ljubljano, toda le kot naložljivi sužnji. Prihodnim in drugim bo gotovo ostalo v trejnem spominu.

Pri izkusi zavajanja in propagandistično slepljenje nima uspeha pri narodu. Naravnost čut v narod tudi v tem, novem razdobju in zaveša se da teina reakcija dela prav sedaj svoje zadnje preizkušnje, zagotoviti s možnost oblasti nad njim. T trud je tako zelo otipljiv, da vzbuja vsesplošno obsodbo. Slovenci vedo in še spoznavajo sodelovanje z zavojevalci in ne pričakujejo svobode od hlapcev okupatorja. T svobodo more prinesiti le tisti, ki se zanjo brezkompromisno bori in je pripravljen darovati tudi življenje. Rupnikov poizkus plave garde vzbuja nevarno cepitev narodovih sil, od katerega se narod odvrta s strahom nad obračunom, ki ga tako izdajstvo prinaša. Slovanski narod se v svojem boju proti okupatorju predstavlja svetu z borbo vodeno po NOV in POS za katero je navdušen, pripravljen se v njej žrtvovati in z njo bitineločljivo povezan. Bljiža se čas, ko se bodo nad ruševinami faš zma nagromadile še ruševine nacizma, pod njimi pa bodo pokopani vsi izdajalski belo in plavo gardistični zavajalci. Isto sliko razvoja, kot jo vidimo v Sloveniji zapazi

mo tudi v pokrajinah ostalih južnoslovanskih narodov. Široke plasti narodov, ki so zbrani na eni strani, zaupajo, da jim bodo bodoči uspehi - zavezniških armad prinesli sproščenje in osvoboditev, na drugi strani pa ostajajo slabotne skupine režimskih priveskov, ki zaskrbljeno zrejo v bodočnost in določujejo dobo svojega obstanka in nastop trenutkov, ko jih bodo valovi tlačili, odnesli s pozornice. O vseh njihovih dejanjih bo ostala samo še črno pisana stran najboljsramotne zgodovine vsakega naroda.

Kovač

M A L O B A Š A L O

Najprimernejše darilo za Miklavža ali Božič bi bila odraslim otrokom

S V O B O D A

dobi se ob zmagi.

Minerci Grintavca

V slučaju razbitja je znak žvižganje pesmi: "Na planincih"!

Ob priliki razbitja na Osovniku je ostal tovariš Cene popolnoma sam. Kaj naj ukrene, da pride skozi vse čvabe do tovarišev? No pa bistrre glave si kmalu najde rešitev, sezuje si čevlje, jih vrže preko rame in odnašira kot pastir zadovoljno žvižgajoč "Na planincih" naprej po cesti. Kmalu ga stražar res ustavi. Cene jezen: "Kaj hudiča me ustavljaš, ko ti vendar žvižgam parolo"!

Bine

Zjutraj po zajterku je zbor. Tovariš Lovrač, dežurni, zvesto vrši svojo službo. Poravna četo. Ko pride tovariš komandir kateremu bo predal report, se ta postavi pred četo, ter z zvonkim glasom poveljuje: "Prghah". Komaj je bilo to povelje izvršeno, že pride drugo, nič manj duhovito: "Pa desno poglihat." Tovariši se poravnajo, pa je že spet: "Prghah".

Tedaj se nekateri niso mogli več zdržati , ter so bruhnili v bučen krohot. Posledica: zvečer premik. Ne smete pa pozabiti, da je bilo to v času konspiracije, ko smo še hodili po prstih kihali v rokave, lupili drva in uši utapljali , da ne bi preveč pokalo, ko bi jih stiskali.

Kekec

M A L I O G L A S I

Išče se brivski vajenec, da bi pomagal tovarišu Rasputinu ob priliki britja. Za striženje sprejmemo kar rablja. Ponudbe pošljite pod značko "skrhana britev".

Službo dobi mlad tovariš, dober tekač, ki bi znal minirati brez eksploziva. Ponudbe pod "samo za škodo" sprejena minerski vod "Grintavec".

Ohcet Mlad srčkan partizan na razpoloženju, išče partizanko, da bi mu krajšala čas v brezuspešnih zasedah ob Poljanski cesti. V slučaju kaj ke bi jo zanesljivo pustil na cedilu. Tovarišice naj ponudbe pošljejo pod značko "hitro teci".

V našem oddemu lokomotive in železniške vozove, ki so shranjene ob železniški progi Radovljica-Št. Vid. Radi ventilacije smo kolesa lokomotiv namestili na dinnike in vozov na strehe. Kdor se zanima za zračno stanovanje naj se oglasi pri minerskem vod "Grintavec".

Kuharski recept Radio je oddajal kuharski recept. Žena naroči možu naj ga piše. To radijsko postajo je motila druga, ki je oddajala te lovadno uro. Mož se vsede in piše. Vzemi pol litra mleka, napravi razkoračno stojo in deni roke v bok. Stresi notri dva jajca, dobro pomešaj, potem napravi globok predklon in nategni mišice. Prideni 6 žlic bele moke in malo sladkorja , se vlezi na hrbet, pridigni trup do hrbta, ter speci na masti. Napravi ročno stojo, pomaži z marmelado, iztegni dobro noge, ter postavi na mizo

Špela

Razpis izumiteljem Politkomisar I. čete G.O. poziva vse iznajditelje naj sestavijo stroj , kateri bi metal ob najbolj zaspanih trenutkih komandoiz njenih ležišč.

K A Z A L O

	Stran
Prvi list:	
Tovariši partizani Gorenjskega Odreda.....	1
Zvonko Bertonec	
Rezultat borbe.....	2
Komanda odreda	
K prvi številki našega glasila,.....	3
Ljubo - A. Kržišnik	
Moj mitraljez.....	6
Damjan - Boris Globočnik	
Kako sem doživel švabsko vojsko.....	6
Tugo - partizan I. čete G.O.	
Ob slovesu.....	8
Kostja - partizan I. čete G.O.	
Dve zmagi.....	8
Sava - Milena Oven	
Brat Tone.....	10
Črt - Franc Gartner	
Pregled vojnih in političnih dogodkov.....	12
Kovač - Niko	
Nalo za šalo.....	16
iz prispevkov edinic G.O.	
Mali oglasi.....	17

